Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0302

Vaalien jälkeiset surmat ja heikkenevä ihmisoikeustilanne Tansaniassa sekä vangitun oppositiojohtajan Tundu Lissun tapaus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 27. marraskuuta 2025 vaalien jälkeisistä surmista ja heikkenevästä ihmisoikeustilanteesta Tansaniassa sekä vangitun oppositiojohtajan Tundu Lissun tapauksesta (2025/2990(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon työjärjestyksen 150 artiklan 5 kohdan ja 136 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Afrikan alueelliset vaalitarkkailuvaltuuskunnat, muun muassa Afrikan unionin ja eteläisen Afrikan kehitysyhteisön vaalitarkkailuvaltuuskunnat, arvostelivat jyrkästi Tansaniassa 29. lokakuuta 2025 pidettyjä vaaleja; toteaa, että EU:ta ei pyydetty lähettämään vaalitarkkailuvaltuuskuntaa;

B. ottaa huomioon, että vaaleja seurasivat laajat mielenosoitukset ja turvallisuusjoukkojen väkivaltaiset tukahduttamistoimet, joihin liittyi laitonta ja liiallista voimankäyttöä ja jotka johtivat kuolemiin, loukkaantumisiin ja joukkopidätyksiin;

C. ottaa huomioon, että Tansanian viranomaiset määräsivät ulkonaliikkumiskieltoja sekä sulkivat internetin ja media- ja viestintäinfrastruktuurin koko maassa estääkseen tiedonsaannin;

D. ottaa huomioon, että oppositiojohtajia Tundu Lissua ja Luhaga Mpinaa estettiin asettumasta ehdolle vaaleissa;

E. ottaa huomioon, että Lissu pidätettiin 9. huhtikuuta 2025 ja häntä vastaan nostettiin syyte maanpetoksesta, josta voi Tansanian lain mukaan saada kuolemantuomion; ottaa huomioon, että hän on edelleen pidätettynä hengenvaarallisissa olosuhteissa;

F. ottaa huomioon, että muita oppositiojohtajia ja arvostelijoita joutui mielivaltaisten pidätysten ja muiden toimien kohteeksi ja ihmisoikeusjärjestöt raportoivat, että näiden pitkään jatkuneiden

puhdistusten yhteydessä tapahtui sieppauksia ja katoamisia, joista yhtenä esimerkkinä on Humphrey Polepolen sieppaus;

G. ottaa huomioon, että Tansanian heikkenevä ihmisoikeustilanne ja kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen ovat ristiriidassa EU:n perusarvojen ja sen ulkoisen toiminnan perustana olevien periaatteiden kanssa;

H. ottaa huomioon, että Tansanian kristittyjen ja muslimien johtajat tuomitsivat hallituksen väkivallan käytön;

1. tuomitsee Tansanian turvallisuusjoukkojen lokakuun 2025 vaalien jälkeen harjoittaman väkivallan ja liiallisen voimankäytön, jotka johtivat tuhansien ihmisten kuolemaan ja loukkaantumiseen ja joiden jäljiltä on ilmoitettu löytyneen joukkohautoja; tuomitsee sen, että hallitus on kiistänyt väärinkäytökset;

2. vaatii Tansanian hallitusta lopettamaan välittömästi opposition jäseniin, mielenosoittajiin, toimittajiin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistettavat tukahduttamistoimet ja mielivaltaiset pidätykset, vapauttamaan kaikki mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt ja poistamaan kaikki internetiä ja tiedotusvälineitä koskevat rajoitukset;

3. tuomitsee oppositiojohtaja Lissun mielivaltaisen ja poliittisin perustein tehdyn pidätyksen; vaatii vapauttamaan hänet välittömästi ja ehdoitta; ilmaisee syvän huolensa hirvittävistä olosuhteista, joissa häntä pidetään; vaatii, että hänelle annetaan välittömästi ja ilman rajoituksia mahdollisuus tavata perhettään ja asianajajiaan ja saada sairaanhoitoa;

4. vaatii tutkimaan nopeasti, perusteellisesti, riippumattomasti ja puolueettomasti kaikki väitetyt surmat, tahdonvastaiset katoamiset, kidutustapaukset ja muut loukkaukset; edellyttää, että vastuuvelvollisuuden varmistamiseksi tutkimuksesta vastaa ulkopuolinen ja uskottava mekanismi, johon kuuluu afrikkalaisjohtoinen kansainvälinen tutkintakomissio;

5. tuo esiin parlamentin komissiolle esittämän vaatimuksen lopettaa suora tuki Tansanian viranomaisille; kehottaa asettamaan EU:n apua annettaessa etusijalle kansalaisyhteiskunnan organisaatiot, ihmisoikeuksien puolustajat ja toimittajat; kehottaa neuvostoa harkitsemaan pakotteiden asettamista henkilöille, jotka ovat vastuussa loukkauksista;

6. vaatii Tansaniaa poistamaan kuolemanrangaistuksen ja muuntamaan kaikki kuolemantuomiot muiksi rangaistuksiksi;

7. katsoo, että äskettäiset vaalit eivät olleet vapaat eivätkä rehelliset;

8. kehottaa Tansaniaa ryhtymään osallistavaan poliittiseen vuoropuheluun opposition, kansalaisyhteiskunnan ja uhrien

edustajien kanssa, jotta voidaan puuttua kriisiin ja mahdollistaa uskottavat ja avoimet uudet vaalit;

9. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Tansanian hallitukselle ja parlamentille, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Afrikan unionille, Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestölle, eteläisen Afrikan kehitysyhteisölle ja YK:lle.